

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Kretanje vozila u blizini taxiway-a bez najave i radio-veze sa tornjem kontrole letenja
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	26.05.2017. godine, 13:10 UTC, aerodrom
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none">- Vozilo- Osoba iz vozila- Avion
Opis događaja:	<p>Dana 26.05.2017. godine, oko 13:15 UTC, uočeno plavo vozilo (kombi) kako se kreće jako blizu taxiway (paralelno sa sjeverne strane), te se zaustavlja kod kapije E2. Osoba izlazi iz kombija, te se pješke upućuje iza vozila. Ništa od ovog nije najavljeno tornju preko radio-veze ili bilo kojim drugim putem.</p> <p>U momentu dešavanja, u dolasku je vazduhoplov, u kratkom finalu, vrijeme slijetanja 13:15 UTC. Dok je toranjski kontrolor bio na vezi sa posadom, ja, kao prilazni kontrolor (ujedno i šef smjene) sam dvogledom pokušavala utvrditi da li je uočeno vozilo jedno od vozila aerodroma, te nije bilo vremena da se vazduhoplov pošalje u neuspjeli prilaz.</p> <p>Dok je vazduhoplov slijetao, kontrolor letenja je pozvao Graničnu policiju da bih se konsultovao šta da rade zbog sumnjivog, nenajavljenog vozila. Osoba u Graničnoj policiji me obavjestila da je to vozilo firme koji dolaze svaki dan.</p> <p>Toranjski uposlenici nisu upućeni ko ili šta je ta firma, niti šta rade na manevarskim površinama. Nisu imali radio-vezu, a kretali su se blizu manevarskih površina, bez ikakve komunikacije i koordinacije sa tornjem.</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Tokom istrage zaključeno je sledeće:</p> <p>-U 13:16 UTC-kontrolor letenja kontaktirao Graničnu policiju budući da je uočio "plavi kombi" pored kapije što se nastavlja na TWY.</p> <p>-Kombi nije imao dozvolu za kretanje, radio-vezu ili pratnju.</p> <p>-Kontrolor letenja nije uočio kojom je tačno putanjom kombi došao na navedeno mesto.</p> <p>-Kontrolor letenja je u razgovoru sa zaposlenikom Granične policije nastojao što detaljnije objasniti ozbiljnost situacije koje zaposlenik Granične policije nije bio svjestan, te nije znao šta tačno treba učiniti s navedenim vozilom.</p> <p>-Zaposlenik Granične policije je obavjestio kontrolora letenja da će iste udaljiti od navedene lokacije i upozoriti.</p> <p>-Uočeno vozilo "plavi kombi" nije bilo opremljeno dvostranom radio vezom G-G za vezu sa kontrolom letenja i nije imalo upaljeno rotaciono svetlo ili 4 žmigavca ili je pratilo tako opremljeno vozilo čime je došlo do nepoštovanja "Sporazuma o koordinaciji između BHANSA/JPAKL i aerodroma". Dalje, prema gore navedenom sporazumu "Sva vozila moraju ulaziti, odnosno, napuštati prostor nadležnosti kontrole letenja na unaprijed definisanim ulazno/izlaznim tačkama. Kontrola letenja mora odobriti svaki ulazak u prostor nadležnosti kontrole letenja, a mora se javiti i svako napuštanje prostora nadležnosti kontrole letenja" što uočeno vozilo nije učinilo.</p> <p>-Kontrolori letenja nemaju nikakvu službenu informaciju kakve poslove pomenuta firma obavlja na aerodromu, te budući da nemaju pratnju i/ili radio-vezu iste nemogu kontaktirati u slučaju ponavljanja istih ili sličnih događaja.</p> <p>U "Sporazumu o koordinaciji između BHANSA/JPAKL i aerodroma" navedeno je "Operativni centar je dužan prethodno informisati kontrolu letenja načelno dva radna dana prije početka radova (prirodu radova, na kojem dijelu/kojoj površini, kojim pravcem kretanja će radnici i sredstva/oprema dolaziti i odlaziti, načelno vrijeme trajanja radova – početak i očekivani završetak, način komunikacije/upozoravanja i ko je odgovorna osoba/osoba za kontakt iz sastava osoblja aerodroma tokom radova) osim ako su radovi vanredne prirode kad se vrši ad-hoc koordinacija", međutim, Operativni centar aerodroma nije postupio prema navedenom sporazumu.</p> <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu ovog događaja.</p>
---	---

Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	E3 prema ESARR-u 2, 4E prema ICAO-u Ovaj događaj nije uticao na bezbjedno odvijanje vazdušne plovidbe (safety). Što se frekvencije tiče dešava se povremeno.
Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	Uputiti dopis aerodromu i Graničnoj policiji BiH, kako bi ih informisali o navedenim događajima. Potrebno je da predstavnik BHANSA-e na "Komitetu sigurnosti aerodroma" upozna članove istog o navedenim događajima, kako bi aerodrom i Granična policija mogli preduzeti odgovarajuće mjere kako ne bi došlo do ugrožavanja bezbjednosti letenja na aerodromu. Potrebno je preispitati, te po potrebi ažurirati "Sporazum o koordinaciji između BHANSA/JPAKL i aerodrom".
Prijedlog drugih mjera:	Nema
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,